

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5126-12

meddelad i Stockholm den 5 mars 2013

SÖKANDE

1. AA

2. Föreningen Svenskt Landskapsskydd
c/o BB

3. CC

4. DD

5. EE

6. FF

7. GG

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Näringsdepartementet) beslut den 20 juni 2012, N2012/941/E, avseende ansökan om nätkoncession för linje för en 400 kV växelströmsförbindelse mellan Hallsberg och Barkeryd med ledningsdragning i Hallsbergs,

Dok.Id 130569

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
5126-12

Askersunds, Motala, Mjölby, Boxholms, Ödeshögs, Tranås, Aneby och Nässjö kommuner i Örebro, Östergötlands och Jönköpings län

SAKEN
Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

YRKANDEN M.M.

Sökandena ansöker om rättsprövning och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva regeringens beslut. De anför bl.a. följande. Regeringens beslut strider mot 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken. I ett projekt av nu aktuellt slag ska bästa möjliga teknik användas för att åstadkomma minsta miljöpåverkan. Tekniken finns för att använda en markburen kabel. Den planerade kraftledningen bör därför läggas i mark. Svenska kraftnät har inte visat att det skulle vara orimligt att uppfylla detta krav. Vidare har regeringen genom att inte tillsätta en opartisk utredning handlat i strid med Århuskonventionens bestämmelser.

Högsta förvaltningsdomstolen har hållit muntlig förhandling i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen.

Av 2 § rättsprövningslagen följer att en miljöorganisation som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken – en ideell förening eller en annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen samt uppfyller vissa andra krav – får ansöka om rättsprövning av sådana tillstånds-

beslut av regeringen som omfattas av artikel 9.2 i konventionen den 25 juni 1998 om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen).

Enligt 7 § rättsprövningslagen ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet rymms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 2 kap. 1 § ellagen (1997:857) får en elektrisk starkströmsledning inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession) av regeringen. Av 2 kap. 6 § framgår att nätkoncession får meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt. Av 2 kap. 8 a § framgår vidare att vissa av miljöbalkens bestämmelser är tillämpliga i koncessionsärenden, bl.a. 2–4 kap. och 6 kap. om miljökonsekvensbeskrivningar.

I 2 kap. miljöbalken finns allmänna hänsynsregler. Enligt 2 kap. 3 § ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Vidare framgår det av 2 kap. 7 § att kraven i 3 § gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till

nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Sökandena har med hänvisning till 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken anfört att en likströmskabel placerad i marken påverkar miljön minst och är den bästa möjliga tekniska lösningen för den aktuella kraftförbindelsen.

Högsta förvaltningsdomstolens prövning är, som framgått ovan, begränsad och avser frågan om regeringsbeslutet kan konstateras strida mot någon rättsregel. De bestämmelser i miljöbalken som sökandena hänvisat till är allmänt hållna och ger ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i ärendet eller att det vid handläggningen förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Vidare framgår det inte klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Nils Dexe, Eskil Nord, Anita Saldén Enérus och Christer Silfverberg.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Kristina Andersson.